

{ } { }

Bakara Suresi

198

GİT

◀ Bakara / 198 ▶

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ
 فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ
 الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْكُمْ وَإِنْ
 كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ

Türkçe Transcript

Leyse ‘aleykum cunâhun en tebtægû fadlen min rabbikum^(c) fe-izâ
 efadtum min ‘arafâtin feżkurû(A)llâhe ‘inde-lmeş’ari-lharâm(i)^(s)
 veżkurûhu kemâ hedâkum ve-in kuntum min kablihi lemine-
 ddâllîn(e)

Abdülbaki Gölpınarlı Meali

Rabbinizden rızık fazlalığı isteyerek ticarete bulunmanızda bir
 beis yok. Arafat'tan seller gibi boşanıp hep beraber inince de
 Meş'arülHaram'da Allah'ı anın. Hem de o, size doğru yolu nasıl
 gösterdi, onu anmanızı nasıl bellettiyse öyle anın. Bundan önce
 gerçekten de sapıklardandınız ya.

*Arafat, Mekke civarındaki dağdır. Hacılar, zilhiccenin dokuzuncu günü
 burada toplanırlar. Meş'ar-ül-Harâm, Müzdelife civarındaki yerdir.
 Arafat'tan inilirken buradan geçilir.*

Abdullah-Ahmet Akgül Meali

(Hacc mevsiminde bile) Rabbinizden bir fazıl (rızık ve kazanç)
 aramanızda (ticaret yapmanızda) sizin için sakınca yoktur.
 Arafat'tan hep birlikte (Müzdelife'ye) indiğinizde Meş'ar-ı
 Haram'da (Mekke'de, Arafat'la Mina arasındaki ziyaret
 durağında) Allah'ı anın (zikredip yalvarın). O, sizi nasıl doğru
 yola yöneltip-iletmişti, siz de (ibadet ve itaatle) O'nu anıp
 hatırlayın. Gerçek şu ki, siz bundan (İslam'dan) önce
 hakikaten şaşkın ve sapkın olanlardandınız.

Abdullah Parlıyan Meali

Bununla beraber, hac mevsiminde ticaret yaparak kâr ve yarar istemenizde size bir günah yoktur. Arafat'tan kalabalıklar halinde dalga dalga Müzdelife'ye indiğinizde, Allah'ı gündeminizde tutun ve O'nu, yolunuzu gerçekten kaybetmişken, size doğru yolu gösteren bir ilah olarak tanıyın.

Ahmet Tekin Meali

Hac mevsiminde ticaret yaparak, Rabbinizden gelecek bir lütfu, kazancı aramanızda size herhangi bir günah yoktur. Arafattan akın akın indiğinizde, Meş'ar-ı Haram yanında, Müzdelife'de Allah'ı zikredin. Allah'a ibadet edin, Allah'ın dinini, şeriatını anlatın. Allah'ın, Kur'ân'da ve Rasûlünün sünnetinde size öğrettiği şekilde şer'î mükellefiyetleri yerine getirerek, dinini, kitabını ve sünneti anlatarak onu zikredin. Doğrusu siz, bundan önce, başlarına buyruk hareket ederek dalâleti, bozuk düzeni, helâki tercih edenler arasındaydınız.

Ahmet Varol Meali

Rabbinizden bir lütuf istemenizde sizin için herhangi bir sakınca yoktur. [41] Arafat'tan topluca indiğinizde Meş'ar-ı Haram'da Allah'ı anın. O size doğru olanı gösterdiği gibi siz de O'nu anın. Gerçekte siz bundan önce sapıklardan idiniz.

198.Buhari'nin Abdullah bin Abbas (r.a.)'tan rivayet ettiğine göre cahiliye döneminde Ukaz, Mecenne ve Zu'l-Mecaz adlı panayırlar oluşturulurdu. Buralarda alış veriş edenler hac döneminde ticaret yapmakla günâh işlemiş olabilecekleri endişesine kapıldılar ve bunu Resulullah (a.s.)'a sordular. Bunun üzerine Yüce Allah: "Rabb'inizden bir lütuf istemenizde sizin için herhangibir sakınca yoktur" diye buyurdu. Yani hac mevsimlerinde ticaret yapılmasının bir sakıncası olmadığını bildirdi. Abdullah bin Ömer (r.a.)'den nakledilen bir rivayette de bu ayeti kerimenin insanların Resulullah (a.s.)'a hac döneminde ticaret yapmanın hükmünü sormaları üzerine indirildiği ifade edilmiştir.

41.Yani hacc mevsiminde ticaret yaparak rızık temin etmeye çalışmanızda bir sakınca yoktur. Bu açıklama bazılarının hacc esnasında ticaret yapılmasını hoş karşılamamalarına cevap olarak inmiştir.

Ali Bulaç Meali

Rabbinizden bir fazl istemenizde sizce sakınca yoktur. Arafat'tan hep birlikte indiğinizde Allah'ı Meş'ar-ı Haram'da anın. O, sizi nasıl doğru yola yöneltip-iletseyse, siz de O'nu anın. Gerçek şu ki, siz bundan evvel yolu şaşırınlardandınız.

Ali Fikri Yavuz Meali

Hac mevsiminde Rabbinizin fazlından ticaret istemeniz (alışveriş etmeniz) size günah değildir. Arafat'dan dönüşünüzde Meş'ari Haram nâmındaki yerde Allah'ı zikredin. O, size nasıl hidayet etti ise, siz de onu öylece anın. Doğrusu siz Bundan önce (Allah'ın hidayetinden evvel) cidden sapıklardandınız.

Bahaeddin Sağlam Meali

(Hacc'da) Rabbinizden bir fazl (gelir ve ikram) istemenizde, size bir günah yoktur. Arafat'tan akın edince, Meş'ar-ül Haram'da Allah'ın size nasıl zikredileceğini gösterdiği gibi Onu zikredin. Şüphesiz sizler de daha önce bu makamda yanlış hareket edenlerden idiniz.

Bayraktar Bayraklı Meali

Rabbinizden gelecek bir lütfu aramanızda size herhangi bir günah yoktur. Arafat'tan ayrılıp akın ettiğinizde, Meş'ar-i Harâm'da Allah'ı anın ve O'nu size gösterdiği şekilde anın. Şüphesiz siz, daha önce yanlış gidenlerden idiniz.

Besim Atalay Meali (1965)

Tanrının erdeminden istemekte günah yok, Arafattan döndükte, Meş'ari haramda Allahı anın, onu anın ki, önceden sapıtmış idiyse de, size doğru yolu gösterdi

Cemal Külünkoğlu Meali

Hac mevsiminde ticaret yaparak Rabbinizin lütfundan istifade etmenizde size herhangi bir günah yoktur. Arafat'tan ayrılıp (Müzdelif'e) akın ettiğiniz zaman Meş'ar-i Haram'da (Müzdelif'e) Allah'ı zikredin (onu dua ve telbiyelerle anın). Ve size doğru yolu gösterdiği gibi siz de (dünyanın farklı yerlerinden hacca gelmiş bulunan kardeşlerinize) Allah'ı ve onun gönderdiği dini anlatın. Doğrusu siz onun yol göstermesinden önce yolunu şaşırmışlardan idiniz.

Cemil Said (1924)

Hac zamânında ticâret iderek emvâlinizin artmasını Allâh'dan niyâz itmek günâh değildir. Arafat'dan 'avdet iderken Meş'ari'l Harâm[1] yanında Allâh'ı tahattur idiniz. Çünkü vaktiyle siz dalâletde iken Allâh sizi tarîk-i müstakîme sevk itdi.

[1] Arafat ile vadi-i mahşer arasında bir yer.

Diyanet İşleri Meali (Eski)

Rabbiniz'den refah istemenizde bir engel yoktur. Arafat'tan indiğinizde, Allah'ı Meş'ari Haram'da anın; O'nu, size gösterdiği şekilde zikredin. Nitekim siz önceleri hiç şüphesiz sapıklardandınız.

Diyanet İşleri Meali (Yeni)

(Hac mevsiminde ticaret yaparak) Rabbinizin lütuf ve keremini istemekte size bir günah yoktur. Arafat'tan ayrılıp (sel gibi Müzdelif'e) akın ettiğinizde, Meş'ar-i Haram'da Allah'ı zikredin.[59] Onu, size gösterdiği gibi zikredin. Doğrusu siz onun yol göstermesinden önce yolunu şaşırmışlardan idiniz.

Meş'ar-i Haram, Müzdelife'de bir yerdir. Müzdelife vakfesinin burada yapılması sünnettir.

Diyanet Vakfı Meali

(Hac mevsiminde ticaret yaparak) Rabbinizden gelecek bir lütfu (kazancı) aramanızda size herhangi bir günah yoktur. Arafat'tan ayrılıp akın ettiğinizde Meş'ar-i Haram'da Allah'ı zikredin ve O'nu size gösterdiği şekilde anın. Şüphesiz siz daha önce yanlış gidenlerden idiniz

Diğer ibadetler gibi haccın da ferde ve topluma sayısız faydaları vardır. Bunların en önemlilerini şu maddelerde toplayabiliriz: (1) İhram, tek tip ve basit bir elbisedir. Bütün hacı namzetleri bunu giyerek sonradan edindikleri mal, mülk, rütbe, makam ve benzerlerini geride bırakır, tek farkın şahsî faziletten ibaret olduğu gerçek eşitliği yaşarlar. (2) Kefenî andıran ihram içinde yapılan Arafat vakfesi aynı zamanda bir mahşer örneğidir. Bu manzara, belki bir ömür boyu insana ölümü ve haşri hatırlatır. (3) Çeşitli ırk ve kültürlere mensup müslümanların toplanmalarına vesile olan hac, bir «maddi ve manevi değerler» alışverişine vasıta olmakta, müslümanları birbirine yaklaştırmakta, problemlere ortak çözümler arama imkânı vermektedir. (4) Kâbe etrafında tavaf, tevhid fikrini temsil etmekte, farklı yönlerle, fakat daima Kâbe'ye yönelerek kılınan namaz «Nereye dönseniz Allah oradadır» prensibini ruhlara işlemektedir. Metodlar, ictihatlar, kanaatler farklı olabilir, ancak her şey Allah içindir, Allah rızasına yönelmelidir.

Edip Yüksel Meali

Rabbinizin lütfunu (hac bölgesinde ticaret yaparak) aramanızda sakınca yok. Arafat'tan ayrıldığınızda Kutsal Bölgede ALLAH'ı anın. Sizi doğru yola ilettiği için O'nu anın; bundan önce siz sapmıştınız.

Elmalılı Hamdi Yazır Meali

Rabbinizin lütfunu istemenizde size bir günah yoktur. Arafat'tan indiğiniz zaman Meş'ari Haram yanında (Müzdelife'de) Allah'ı zikredin. O'nu, size gösterdiği şekilde zikredin. Doğrusu siz, bundan önce gerçekten sapmışlardandınız.

Elmalılı Meali (Orijinal)

rabbinizin fazlından ticaret istemeniz size günah değildir, derken Arafattan ifaza ettiniz mi Meş'arı haram yanında Allahı zikredin hem onu size doğrusunu öğrettiği gibi zikredin, doğrusu siz bundan evvel cidden şaşırılmışlardan idiniz

Erhan Aktaş Meali

Rabb'inizden lütf¹ istemenizde bir sakınca yoktur. Artık Arafat'tan ayrılıp, akın ettiğinizde Meş'ar-i Harâm'da Allah'ı anın. O, size nasıl doğru yolu gösterdiyse, siz de O'nu öyle anın.² Kuşkusuz, O, doğru yolu göstermeden önce siz sapkınılardandınız.

1- Hoşunuza giden şeyleri ikram etmesini. 2- O'nun gösterdiği yoldan, O'nun istediği gibi gidin.

Hasan Basri Çantay Meali

(Hacc mevsiminde ticâretle) Rabbinizden rızık istemenizde bir günâh yoktur. Arafatdan (orada «vakfe» den sonra, seller gibi) boşanıp (elbirlik) akdığınız zaman «Meş'ar-i haraam» ın yanında Allahı zikredin, O, size nasıl hidâyet etdiyse siz de Onu öylece anın. (Bilirsiniz ya) siz bundan evvel gerçek sapıklardandınız!

Hayrat Neşriyat Meali

(Hac esnâsında ticâret yaparak) Rabbinizden bir ihsan aramanızda size bir günah yoktur. Nihâyet Arafat'tan (ayrılıp) akın ettiğiniz zaman, Meş'ar-i Harâm (tepesi) yanında(Müzdelife'de) artık Allah'ı zikredin! Ve (O) sizi hidâyete erdirdiği gibi, (siz de) O'nu zikredin!(3) Doğrusu (siz) bundan evvel de elbette dalâlete düşenlerdendiniz.

(3) “Tohum olacak bir habbenin (dânenin) kalbi, yani içi delindiği zaman, elbette sünbüllenip neşv ü nemâ bulamaz (gelişemez) ölür gider. Kezâlik ‘ene’ ile ta ‘bîr edilen enâniyetin (benliğin) kalbi, ‘Allah’ Allah’ zikrinin şuâ’ ve harâretiyle (nûru ve sıcaklığıyla) yanıp delinirse, büyüyüp gafletle fir‘avunlaşamaz ve Hâlık-ı Arz ve Semâvât’a (yer ve göklerin yaratıcısına) isyân edemez. O zikr-i İlâhî sâyesinde, ‘ene’ mahvolur.” (Mesnevî-i Nûriye, Habâb, 90)

İlyas Yorulmaz Meali

Rabbinizden lütuf (hayırlı kazanç) istemeniz günah değildir. Arafat’dan topluca inip, Mescidi Harama geldiğinizde Allah’ı anın. Allah’ın sizi doğru yola ulaştırdığını hatırlayın ki, ondan önce sapkınlardandınız.

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu

Çalabınızdan azığın çoğunu vermesini dilemeniz sizin için suç değildir. Arafat’tan toplu olarak ayrıldığınızda Mescid-i Haram yanında Allah’ı anın. Bundan önce siz sapkınlık içinde iken Allah’ın sizi doğru yola nasıl ilettiğini anın.

İsmail Hakkı İzmirli

Hac mevsiminde Rabbinizden ticaretle rızık istemenizde size bir günah yoktur. Arafat/tan bir uğurdan döndüğünüz zaman Meş'ar-i Haram/da [6] Allah'ı anın, size nasıl doğru yol göstermiş ise Allah'ı öyle anın. Bununla beraber siz ki evvelce doğru yoldan sapmış olanlardan idiniz [7].

[6] Müzdelife'nin müntehasında bir yerdir ki Cebel-i Kuzah yakınındadır. Meş'ar alâmet mahalli demektir.

[7] İman ve takati bilmezsiniz, yahut nasıl zikir, nasıl ibadet edeceğinizi bilmezsiniz.

Kadri Çelik Meali

(Hacda) Rabbinizden bir yarar dilemenizde (ticaret yapmanızda) bir sakınca yoktur. Arafat'tan akın ettiğinizde, Allah'ı Meş'ar'il

Haram'da anın; sizi hidayete ulaştırdığı gibi, siz de O'nu zikredin. Şüphesiz (unutmayınız ki) bundan önce sapık olanlardan idiniz.

Mahmut Kısa Meali

Bu arada, hac sırasında ticari, kültürel, siyâsî ve bilimsel etkinliklerde bulunarak **Rabb'inizin nîmetlerini aramanızda size bir günah yoktur. Arafat'tan Müzdelife'ye doğru sel gibi akın akın inerken, Müzdelife'de bulunan Meşar-i Haram'ın yanında** namaz kılarak, Kur'an okuyarak ve telbiyeler getirerek **Allah'ı anın**. Fakat atalarınızdan gördüğünüz gibi değil, **Allah'ın size gösterdiği biçimde onu anın!** Size doğruları, güzellikleri öğrettiği için, Allah'ın adını yücelterek O'na şükredin!**Unutmayın ki, bundan önce siz, doğru yolu şaşırmış kimselerden idiniz.**

Mahmut Özdemir Meali

Rabbinizden fazl / lütuf istemenizde size günah yoktur. Arafat'tan akın akın ayrıldığınız zaman Meş'ar-i Harâm'da Allah'ı anın! Sizi hidayete erıştirdiği gibi O'nu anın! Nitekim bundan önce Şaşkınlardan dandınız.

Mehmet Çakır Meali

Ticaret yapıp Allah'ın saçtıklarından pay talep edebilirsiniz. Arafat'tan dönerken, Meş'ari Haram denilen yerde biraz mola verip Allah'ın ihtişamını düşünün. Hakikaten daha önceleri tamamen dışlanmış bir toplum iken, sizi nasıl da düze çıkardığını düşünün.

Mehmet Çoban Meali

Yaptığınız hac sizler için kültürel, sosyal, ekonomik açılardan bolluk berekettir. Onun için Mümin kardeşlerinizle tanışın! Onlarla birlikte güzel kararlar alın! Aranızdaki sosyal, siyasal, ekonomik ilişkileri artırın! İbadet için geldik diye, sosyal, siyasal, ekonomik faaliyetlerden uzak durmayın! Rabbinizin size nimetini hatırlayın! Mümin kardeşlerinizle ilişki kurmak için; sosyal, siyasal, ekonomik ilişkiler bir sebeptir. Allah'ın yarattığı sebeplere sarılın! Hac ziyaretiniz sadece ibadete yönelik ziyaret olmasın! Yaptığınız hac veya umreler Mümin kardeşler arasında bereket, bolluk, birliktelik oluştursun! Arafat'tan ayrılıp Müzdelife'ye doğru akın edip hedefinize varınca Allah'ı anarak, Mümin kardeşlerinizle birlikte Rabbinize dualarınızı yapın! Bütünleşmek, birlikte hareket etmek için kararlar alın! Allah aranınızda ayrılık istemez. Her konuda sizleri birlik beraberlik içinde görmek ister. Unutmayın ki; çoğunuz şaşırmış kimselerdiniz. Aranınızda fitne, fesat, ayrımcılık, kölelik eksik olmazdı. Allah'ın sizi birbirinizle birleştirici nimetini unutmayın!

Mehmet Okuyan Meali

(Hac mevsiminde ticaret yaparak) Rabbinizden gelecek bir kazancı aramanızda size herhangi bir vebal yoktur. Arafat'tan (sel

gibi) aktığınızda Meş‘ar-i Haram’da (Müzdelife’de) Allah’ı hatırlayın ve O’nu size ilettiği şekilde hatırlayın! Şüphesiz ki siz daha önce sapkınlardandınız.

Mehmet Türk Meali

(Hacc’da ticaret yaparak) Rabbinizin lütfundan rızkınızı aramanızda size bir günâh yoktur.¹ Arafat’tan² hep birlikte ayrılınca (Müzdelife’deki) Meş‘ar’ül Haram’da³ Allah’ı anın. Siz, önceleri (yani) son derece sapkınlardan iken, Onun sizi anıp da dosdoğru yola ilettiği gibi siz de Allah’ı (Ona şükrederek) anın.

1 Yani Allah’ın koyduğu kurallara göre yapılan ticaretin, Hacca engeli ve size de bir günâhi yoktur. Yani hac, ticarete, kazanca mâni değildir. Araplar cahiliyye devrinde hac mevsimlerinde Ukâz, Mecenne, Z’ül-mecaz gibi pazar ve panayırları açarlar ve oralarda ticaret yaparlardı. İslâm dinî gelince hacc’da ticaret yapmaktan sakınmağa başlamışlardı. Bu âyet bunun hakkında nâzil olmuştur. (Elmalılı)
2 Arafat: Zilhicce’nin 9. günü hacıların vakfe yaptıkları, Mekke’ye 20 km. uzaklıkta ve doğusundaki “Cebel’ür-Rahme” (Rahmet Dağı) ve etrafındaki bölgedir. Zilhicce’nin 9. gününe, hacıların Arafat’a çıkmalarından dolayı “Yevm’ül-Arafat” (Arafat günü) denilir. Hac ibadetinin rükünlerinden olan Vakfe’nin yapıldığı yerdir. Hz. Peygamber (s.a.v): “Ben şurada kurban kestim, Mina’nın her tarafı bir kurban yeridir. Konakladığınız yerde kurban kesin. Ben şurada vakfe yaptım. Arafat’ın her tarafı vakfe yeridir...” (Müslim) buyurmuşlardır. Ramazan bayramı öncesine, “arafa günü” denilmesi yanlıştır. Peygamberimiz, Arafat’ta: “Hacc Arafat’tır; kim Müzdelife gecesini fecrin doğmasından önce vakfeye yetişirse, hacı idrak etmiş olur...” buyurmuştur. (Tirmizî, Ebû Dâvud, Ibnu Mâce)
3 Meş‘ar’ül-Haram: Arafat ile Mina arasındaki Müzdelife’de Kuzah adı verilen ve Hacc’da Arafat’tan sonra vakfe yapılan bir tepedir. Önceleri burada ocaklar, mumlar ve büyük kandiller yakılırdı. Şimdi ise üzerine bu isimle anılan büyük bir mescid yapılmıştır. Bu âyet, Meş‘ar’ül-Haram’ın yanındaki Müzdelife’de vakfeyi emretmektedir. Müzdelife’de kılınan akşam ve yatsı namazları burada yapılması istenen zikrin en güzel uygulamasıdır. Müzdelife’de vakfe ve akşam ile yatsı namazlarının burada bir arada kılınması, Hanefilerce vacibtir. Müzdelife’de vakfeyi terk eden kimseye kurban kesmek vacib olur. Burada sabah namazı vaktine kadar durup, sabah namazını kılmak sünnettir.

Muhammed Esed Meali

[Bununla beraber], Rabbinizden [hac esnasında] bir lütuf elde etmek için çalışırsanız ¹⁸¹ günah işlemiş olmazsınız. Arafat’tan ¹⁸² kalabalıklar halinde dalga dalga indiğinizde kutsal mahalde Allah’ı anın; ve O’nu, yolunuzu gerçekten kaybetmişken size doğru yolu gösteren bir ilah olarak anın; ¹⁸³

181 Yani, ihrâmda iken ticaret yaparak. Muhammed Abduh, “Rabbinizden bir lütuf elde etmek için” çaba gösterme (ifadesinin) Allah’a karşı sorumluluk bilinci duymaya işaret ettiğine ve dolayısıyla, bir tür ibadet şekli olduğuna -elbette ki bu çabanın daha öncelikli başka dinî yükümlülüklerle çatışmaması şartıyla- dikkat çeker (Menâr II, 231).

182 Bütün hacıların Mekke’nin doğusundaki Arafat düzlüğünde toplanmaları, Zilhicce’nin dokuzuncu günü gerçekleşir ve haccın zirve noktasını oluşturur. Hacılar, o düzlükte Cebeli’r-Rahmeh (Rahmet

Dağı) olarak bilinen tepenin eteklerinde günbatımına kadar beklemek zorundadırlar. Bu bekleyiş, bütün ruhların Allah'ın yargısını bekledikleri Kıyamet Günü'ndeki toplanmayı akla getirmeyi amaçlayan sembolik bir eylemdir. Günbatımının hemen ardından hacılar, toplu olarak Mekke yönüne doğru yola koyulurlar ve bu cümlelerin bir sonraki bölümünde zikredilen "kutsal yer" olan Müzdelife adlı yerde gecelerler.

183 Lafzen, "önceden sapmışlar arasında bulunduğunuz halde sizi hidayete erdiren biri olarak anın O'nu".

Mustafa Çavdar Meali

Rabbimizin lutfundan payınızı aramanızda size herhangi bir günah yoktur. Arafat'tan akıp giderken Meş'ari Haram'da Allah'ı anın. Her ne kadar daha önce sapkınlık içinde iseniz de, Allah size doğru yolu gösterdi. İşte bu büyük lütfе minnettarlığınızı dile getirin. 17/110-111, 20/14

Mustafa İslamoğlu Meali

Rabbimizin lutfundan pay almak istemenizde size bir vebal yoktur. [392] Arafat'tan çağlayıp akarken Meş'ar-i Haram'da[393] Allah'ı anın! Artık O'nu, size gösterdiği gibi anın! Doğrusu siz, bundan önce yolunu şaşırırlar arasındaydınız.

[392] İbn Abbas ve İbn Mes'ud gibi sahabeler bu âyeti "hac mevsiminde" açıklayıcı ibaresiyle birlikte okumuşlardır. Bu okuma, hem ihramlı günleri ticaretten ayırmayı, hem de bunun dışında kalan hac aylarında alışverişi kınayan sahte dindarlık gösterisini boş çıkarmayı amaçlamaktadır (Bkz: Zemahşerî). Ebu Müslim 197. âyetin sonuyla bu âyetin ilk cümlesini birlikte değerlendirerek "(Haccı eda konusunda) sorumluluğunuzu yerine getirin (daha sonra ise) Rabbimizin lutfundan.." şeklinde tüm ticari faaliyetleri hac mevsimi dışına itecek şekilde anlar ve buna da Cuma 10 âyetini referans gösterir. Râzî naklettiği bu görüşe itiraz eder. [393] Meş'ar-i Haram: Müzdelife.

Ömer Nasuhi Bilmen Meali

Rabbimizden bir rızık talep etmeniz sizin üzerinize bir günah değildir. Arafat'tan geri döndüğünüz zaman Allah Te-âlâ'yı Meş'ar-i Haram yanında hemen zikrediniz. Ve O'nu, size hidâyet ettiği gibi zikreleyiniz. Şüphe yok ki, siz bundan evvel dalâlette kalmış kimselerden idiniz.

Suat Yıldırım Meali

Hac mevsiminde ticaret yaparak, Rabbimizden size gelecek kâr ve yarar talep etmeniz size bir vebal yoktur. Arafat'ta vakfeden ayrılıp sel gibi Müzdelife'ye doğru akın ettiğinizde, Meş'ar-ı Haram'da Allah'ı zikredin. O size nasıl güzelce doğru yolu gösterdiyse, siz de öyle güzel bir şekilde O'nu zikredin! Bilirsiniz ki, O'nun yol göstermesinden önce siz yolu şaşırmış kimselerdendiniz.

Arefe günü vakfeden sonra güneş batınca Arafat'tan Müzdelife'ye doğru akın edilir. Meş'ar-ı Haram Müzdelife'dedir. Müzdelife'de akşam ve yatsı namazları birlikte kılınır. Gece orada geçirilerek,

bayramın birinci günü sabah namazının peşinden Mina'ya doğru hareket edilir; orada kurban kesilip, Kâbe tavaf edilerek ihramdan çıkılır.

Süleyman Ateş Meali

Rabbinizin lutuf ve keremini aramanızda sizin için bir günah yoktur. Arafat(taki duruş)tan ayrılıp (Müzdelif'e) akın edince Meş'ar-i haram'da Allah'ı anın, O'nun size gösterdiği biçimde O'nu anın. O'nun yol göstermesinden önce siz, sapıklardan idiniz.

Yahut: O size nasıl güzel yol gösterdiyse, siz de O'nu öyle güzel bir biçimde anın (Envâru't-Tenzil: 1/146) Câhiliyye çağında Hac aylarında ticâret pazarları kurulurdu. Müslümanlar bu geleneğin günâh olduğunu sandılar. İşte bu âyette, hac görevini yaptıktan sonra ticâret yapıp Allah'ın Lûtfunu (vereceği rızık) aramada bir sakınca olmadığı belirtilmiştir.

Süleyman Tefîk (1927)

(Hacda) rabbinizden fazl ve kerem istemenizde (alışviriş itmekde) üzerinize günâh yokdur. 'Arafât'dan dağıldığınızda Meş'ari'l Harâm'da, [2] sizi nâil-i hidâyet iylediği için Allâh Te'âlâyı zikr idiniz. Çünkü siz, onun sizi hidâyet buyurmazdan evvel dalâlete düşmüşlerden idiniz.

[2] Meş'ari'l Harâm 'Arafât ile Vâdi-i Mahşer arasında bir yerdir.

Süleymaniye Vakfı Meali

(Hac aylarında) Sahibinizin (Rabbinizin) iyiliğini aramanın size bir günahı olmaz.[*] Arafat'tan sel gibi aktığınız zaman Meş'ar-i Haram yanında (Müzdelif'e) Allah'ı anın (namaz kılın). O size nasıl gösterdiyse, öyle anın (namaz kılın). Doğrusu, bundan önce yanlışlar içindeydiniz.

[*] Eskiden hac aylarında panayırlar kurulurdu. Âyete göre hacı, kazanç amacıyla panayırlara katılabilir.

Şaban Piriş Meali

Rabbinizden rızık/fazl istemenizde her hangi bir günah yoktur. Arafat'tan ayrılınca Meş'ari Haram'da Allah'ı zikredin. Nitekim, O, size yol göstermeden önce gerçekten, şaşkınlardan / dalalette olanlardan idiniz ya!

Ümit Şimşek Meali

Rabbinizden size erişecek bir nimeti aramanızda(100) sakınca yoktur. Arafat'tan sökün ettiğiniz zaman, Müzdelif'deki Meş'ar-ı Haramda Allah'ı anın. Onun size yol gösterişine karşılık, siz de Onu anın. Yoksa, daha önce siz şaşkınlık arasındaydınız.

(100) Hac mevsiminde ticaret yapmanızda. Helâl rızık kazanmak için çalışmak, 62:10 ve 73:20'de de görüleceği gibi, Allah'ın nimetini, lütuf ve keremini aramak şeklinde tanımlanmıştır ki, bu ifadede bir yandan

rızkın Allah'tan geldiğine, diğer yandan da insanın bu nimete erişmek için çaba harcaması gerektiğine işaret vardır.

Yaşar Nuri Öztürk Meali

Rabbinizden bir lütuf ve bereket istemenizde hiçbir sakınca yoktur. Arafat'tan ayrılıp akın ettiğinizde Meş'a-i Haram'da Allah'ı zikredin. O'nu, O'nun size gösterdiği gibi anın. Siz bundan önce gerçekten sapıklardan idiniz.

Eski Anadolu Türkçesi

degül üzerüñüze yazuk kim isteyeziz fazl çalabuñuzdan dahı kaçan kim çoklğı-la dönesiz 'arafât tağından, anuñ Tañrı'yı meş'arı'l-ħarām katında. dahı anuñ anı, nite kim yol gösterdi size; dahı bayık olduñuzdı andan ilerü, azğunlardan.

Satır Altı Meal (1534)

Yokdur sizüñ üstüñüze yazuk istemekde Çalabuñuz kereminden. Peskaçan dönseñüz 'Arafâtta, pes zıkr eyleñüz Tañrı Ta'ālâyı Müzdelifeyevarganda. Dahı zıkr eyleñüz anı size hidāyet virdügi-çün. Eger olduñuz-ısadañı andan burun azmışlardan.

Bunyadov-Memmedeliyev

(Həcc mövsümündə) Rəbbinizdən (ticarətlə) ruzi diləməiniz sizin üçün günah deyildir. Ərəfatdan qayıdarkən Məş'ərülhəramda Allahı xatırlayın. Sizi doğru yola yönəltdiyi üçün Onu yada salın (Ona dua edin), çünki siz bundan əvvəl (doğru yolu) azanlardan idiniz!

M. Pickthall (English)

It is no sin for you that ye seek the bounty of your Lord (by trading). But, when ye press on in the multitude from Arafat, remember Allah by the sacred monument. Remember Him as He hath guided you, although before ye were of those astray.

Yusuf Ali (English)

It is no crime in you if ye seek of the bounty of your Lord (during pilgrimage)(219). Then when ye pour down from (Mount) Arafat, celebrate the praises of Allah at the Sacred Monument(220), and celebrate His praises as He has directed you, even though, before this, ye went astray(221).

219 Legitimate trade is allowed, in the interests both of the honest trader, who can thus meet his own expenses, and of the generality of pilgrims, who would otherwise be greatly inconvenienced for the necessities of life. But the profit must be sought as from the "bounty of Allah." There should be no profiteering, or trade "tricks." Good honest trade is a form of service to the community, and therefore to Allah.

220 About midway between 'Arafat and Mina (see n. 217 to 2:197) is a place called Muzdalifah where the Holy Prophet offered up a long prayer. It has thus become a Sacred Monument and pilgrims are directed to follow that example on their return. A special reason for

this is given in the note following.

221 Certain arrogant tribes living in Makkah used not to go to 'Arafat with the crowd but to stop short at Muzdalifah. They are rebuked for their arrogance and told that they must perform all the rites like the rest of the pilgrims. There is equality in Islam.